

Μια μικρή εισαγωγή στη L^AT_EX

Ευάγγελος Χ. Σπύρου

Τι είναι η $\text{\LaTeX}$;

- Η $\text{\LaTeX}$ προφέρεται "λατέχ", με **χι** :-)
- Είναι ένα σύστημα **μορφοποίησης** που βασίζεται στο $\text{\TeX}$ (ναι, κι αυτό προφέρεται "tex", με χι :-)
- Είναι μια γλώσσα **στοιχειοθεσίας**, που αρχικά σχεδιάστηκε ειδικά για μαθηματικά και επιστήμες
- Είναι μια γλώσσα **προγραμματισμού**, μπορεί ο καθένας να δημιουργήσει δικές του εντολές

Και γιατί να τη χρησιμοποιήσω;

- **Στοιχειοθεσία** σελίδας: αυτόματες κλάσεις, styles κλπ
- Γιατί ό,τι γράφεις δείχνει **φανταστικό**, επαγγελματικό!
- Οι μαθηματικές εξισώσεις κλπ γράφονται **πανεύκολα**, και δείχνουν **πανέμορφες**
- Χειρίζεται **τέλεια** πίνακες, εικόνες, σχήματα, βιβλιογραφία, πίνακες περιεχομένων κλπ
- **Προσαρμόζεται** σε πολλές γλώσσες, π.χ. στα ελληνικά
- Μόλις εξοικειωθείς, γλυτώνεις **πολύ** χρόνο
- **Παραμετροποιήσιμη**, γράφεις δικές σου μακροεντολές

Πώς δουλεύει;

- Markup tags
- 1 source αρχείο `.tex`
- 1 output αρχείο `.pdf` **συνήθως**
- Με χρήση **τυπογραφικών** κανόνων ορίζει τη διάταξη στο τελικό κείμενο
- Απαιτεί να ξεχάσουμε τον **παραδοσιακό** τρόπο εργασίας (WYSIWYG)
  - δε χρειάζεται να τροποποιούμε γραμματοσειρές, χρώματα, διάταξη
  - μπορούμε να εστιάσουμε στο **περιεχόμενο!** Η L^AT_EX αναλαμβάνει τη διάταξη!

Τι χρειάζομαι;

- 1 Έναν $\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ **compiler**
- 2 Έναν $\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ **editor** (προαιρετικό, αλλά κάνει τη ζωή μας ευκολότερη)
- 3 Χρειάζεται η εγκατάσταση μερικών πακέτων για πιο **εξειδικευμένα** χρήση (π.χ. για παρουσιάσεις, όπως αυτή)

Και πιο συγκεκριμένα;

Linux

- 1 **compiler:** TeXLive www.tug.org/texlive/
- 2 **editor:** Kile kile.sourceforge.net/
- 3 **άλλα πακέτα:** εγκατάσταση είτε απο command line είτε π.χ. από το Ubuntu Software Center

Windows

- 1 **compiler:** MiKTeX (<http://miktex.org>)
- 2 **editor:** Winedt (<http://www.winedt.com>)
- 3 **άλλα πακέτα:** εγκατάσταση μέσω του menu του MiKTeX

Mac OS X

- 1 **compiler:** MacTeX (<http://www.tug.org/mactex/>)
- 2 **editor:** TeXShop
(<http://pages.uoregon.edu/koch/texshop/>)
- 3 **άλλα πακέτα:** εγκατάσταση μέσω του menu του MacTeX(;)

Ας δούμε το Hello World της L^AT_EX

```
\documentclass{article}  
\begin{document}  
Hello World!  
\end{document}
```

Ας το ανοίξουμε στο Kile και ας το κάνουμε compile: με **Quickbuild**

Document Classes

Υπάρχουν τέσσερις βασικοί τύποι αρχείων κειμένου (**κλάσεις**), οι οποίοι επεκτείνονται συνήθως από **πακέτα** (packages):

- article
- report
- letter
- book

Προσοχή: η κλάση letter δεν υποστηρίζει sections, abstract, tables, ενώ η κλάση book δεν υποστηρίζει abstract.

Προσοχή: ενδέχεται να χρειαστεί να κάνετε 2-3 φορές compile για να εμφανιστούν τα πάντα όπως πρέπει (κυρίως table of contents, references

Ας δούμε την κλάση article

Αυτό είναι ένα **πλήρες** άρθρο!

```
\documentclass[a4paper,11pt]{article}
% define the title
\author{E.Spyrou}
\title{Minimalism}
\begin{document}
% generates the title
\maketitle
% insert the table of contents
\tableofcontents
\section{\LaTeX{} presentation}
Well, and here begins my great presentation.
\section{Good Bye World}
\ldots{} and here it ends.
\end{document}
```

Ας το ανοίξουμε στο Kile και ας το κάνουμε compile: με **Quickbuild**

Βασικές Εντολές

- **Αλλαγή γραμμής:**

- `\\` ή `\newline`: απλή αλλαγή γραμμής
- `\\ \\` αφήνει μια κενή γραμμή, χωρίς καινούρια παράγραφο
- Για να ξεκινήσει καινούρια παράγραφος, αρκεί να αφήσουμε μια κενή γραμμή

- **Αλλαγή σελίδας:** `\newpage`

- **Μέγεθος γραμματοσειράς:** Πολύ απλό, π.χ.

- `{\tiny some text}`
- `\begin{tiny} some text\end{tiny}`

Εύκολα γίνονται οι αλλαγές από τα μενού!

- **Μορφή γραμματοσειράς:**

- `\textbf`: **έντονα**
- `\emph`: *πλάγια*
- `\underline`: υπογραμμισμένα
- `\texttt`: `fixed-width`

Εύκολα αλλάζει η μορφή και από τα μενού!

Εξισώσεις

- Για ορισμένους τελεστές χρειάζεται να συμπεριληφθεί το **πακέτο** `amsmath`
- Για να συμπεριληφθεί ένα πακέτο, γράφουμε π.χ.
`\usepackage{amsmath}` μετά το `\documentclass{ }`
- Για σύμβολα/εξισώσεις **μέσα στο κείμενο**: χρησιμοποιείται ο τελεστής `$`

Παράδειγμα:

The function e^x is strictly growing on $\mathbb{R}$
and $\forall x \in \mathbb{R}$ we get $e^x > 0$

Και παίρνουμε:

The function e^x is strictly growing on $\mathbb{R}$ and $\forall x \in \mathbb{R}$ we get $e^x > 0$

Εξισώσεις

- Το **περιβάλλον** `equation`: Η εξίσωση τοποθετείται στο κέντρο καινούριας γραμμής και αριθμείται

Παράδειγμα:

```
\begin{equation}
\int_0^{+\infty} x^n e^{-x} \, dx = n!
\end{equation}
```

Και παίρνουμε:

$$\int_0^{+\infty} x^n e^{-x} dx = n! \quad (1)$$

Υπόδειξη: Εάν δε θέλουμε αρίθμηση, αρκεί ένα `*`:

```
\begin{equation*}...\end{equation*}
```

Βασικά Μαθηματικά Σύμβολα

- **Βασικά Σύμβολα**

- **δείκτης:** $\_$

Παράδειγμα 1: x_1 δίνει x_1

Παράδειγμα 2: $x_{1,2}$ δίνει $x_{1,2}$

Παράδειγμα 3: $\sum_{x \in E} f(x)$ δίνει $\sum_{x \in E} f(x)$

- **εκθέτης:** $\wedge$

Παράδειγμα 1: $a^{f(x)}$ δίνει $a^{f(x)}$

Παράδειγμα 2: $\int_0^{10} f(x) dx$ δίνει $\int_0^{10} f(x) dx$

Βασικά Μαθηματικά Σύμβολα

- **Μερικά ακόμη Βασικά Σύμβολα**

- **κλάσμα:** `\frac{ }{ }`

Παράδειγμα: `\frac{x(x-1)}{f(x)e^x}` δίνει $\frac{x(x-1)}{f(x)e^x}$

- **τετραγωνική ρίζα:** `\sqrt{ }`

Παράδειγμα: `\sqrt{x^2+1}` δίνει $\sqrt{x^2+1}$

- **ολοκλήρωμα:** `\int`

- **άθροισμα:** `\sum`

- **γινόμενο:** `\prod`

- **άπειρο:** `\infty`

- **όριο:** `\lim`

Παρενθέσεις, Αγκύλες κλπ

- **Καλό είναι να βάζετε πάντα `\left`, `\right` πριν από**
  - παρενθέσεις `()`
  - άγκιστρα `{ }`
  - αγκύλες `[]`
  - ...
- **Λάθος χρήση:** `\frac{\sum_a x}{b}`, δίνει $(\frac{\sum_a x}{b})$
- **Σωστή χρήση:** `\left( \frac{\sum_a x}{b} \right)`, δίνει $\left(\frac{\sum_a x}{b} \right)$

Πίνακες

Ένας εύκολος τρόπος: χρήση του μενού: Wizard→Array

- **Array**

```

$$\begin{array}{cc} a & b \\ c & d \end{array}$$

```

{array}\$ δίνει

- **Matrix**

- matrix: $\begin{matrix} a & b \\ c & d \end{matrix}$
- pmatrix: $\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$
- bmatrix: $\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$
- vmatrix: $\begin{vmatrix} a & b \\ c & d \end{vmatrix}$
- Vmatrix: $\left\| \begin{matrix} a & b \\ c & d \end{matrix} \right\|$

Ομαδοποίηση Εξισώσεων

- Με τη χρήση `\left\{`, `\right.` και ενός `array`:

```
$f(x) = \left\{\begin{array}{cl}0 & , x \leq 0 \\ 1 & , x > 0\end{array}\right. $
```

παίρνουμε: $f(x) = \begin{cases} 0 & , x \leq 0 \\ 1 & , x > 0 \end{cases}$

Πίνακες

Δεν πρέπει να μας τρομάζουν!

- Ο πιο **απλός** τρόπος είναι από το menu, π.χ. για το Kile: Wizard→Tabular
- Με κώδικα φαίνεται κάπως πιο **πολύπλοκο**
  - χρειάζεται `\begin{table}` και `\end{table}`
  - χρειάζεται `\begin{tabular}` και `\end{tabular}`
  - στη συνέχεια πρέπει να δηλώσουμε τον **αριθμό** των στηλών, το αν **χωρίζονται** με γραμμές και τη **στοίχισή** τους
π.χ. η `\begin{tabular}{|c|r|l|}` ορίζει έναν πίνακα με 3 στήλες, όλες θα χωρίζονται από κάθετες γραμμές, η πρώτη στήλη θα έχει στοίχιση στο κέντρο (c), η δεύτερη θα έχει δεξιά στοίχιση (r) και η τρίτη θα έχει αριστερή στοίχιση (l)
- συμπληρώνουμε το περιεχόμενο των στηλών **γραμμή προς γραμμή, χωρίζοντας** τα κελιά με & και **τερματίζουμε** κάθε γραμμή με `\\`
- αν θέλουμε να χωρίζονται οι **γραμμές**, μεταξύ τους γράφουμε `\hline`

Παράδειγμα με Πίνακα

γράφοντας:

```
\begin{table}
\begin{tabular}{| l | r | r |}
\hline Town & Temperature & Pluviometry \\
\hline York & 22 & 0mm \\
\hline London & 23 & 10cm \\
\hline Aberdeen & 20 & 5mm \\
\hline
\end{tabular}
\end{table}
```

παίρνουμε:

Town	Temperature	Pluviometry
York	22	0mm
London	23	10cm
Aberdeen	20	5mm

Λίστες

Μπορεί να είναι **αριθμημένες** ή **απλές** (bullets. Π.χ. γράφοντας:

```
\begin{itemize}
\item Slackware
\item Debian
\item Redhat
\item Mandrake
\end{itemize}
```

παίρνουμε μια απλή λίστα:

- Slackware
- Debian
- Redhat
- Mandrake

Λίστες

Για μια αριθμημένη λίστα, αρκεί μια μικρή αλλαγή:

```
\begin{enumerate}  
\item Slackware  
\item Debian  
\item Redhat  
\item Mandrake  
\end{enumerate}
```

παίρνουμε:

- 1 Slackware
- 2 Debian
- 3 Redhat
- 4 Mandrake

(Εδώ βέβαια χρησιμοποιείται το πακέτο Beamer για την παρουσίαση και οι λίστες ακολουθούν το δικό του style)

- Χρειάζεται να προσθέσουμε το **πακέτο** `graphicx`
- Με την `\includegraphics` μπορούμε **εύκολα** να τοποθετήσουμε μια εικόνα μέσα στο κείμενο
- Προσοχή: όταν χρησιμοποιούμε το XeLaTeX, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε **μόνο** `.png`, `.jpg`, `.pdf` αρχεία
- Για να προσθέσουμε μια **λεζάντα** στην εικόνα
  - ❶ πρέπει να χρησιμοποιήσουμε `\begin{figure}` και `\end{figure}`
  - ❷ μπορούμε να προσθέσουμε την λεζάντα είτε πριν είτε μετά την εικόνα, τοποθετώντας αντίστοιχα την `\caption{λεζάντα}`
- Μπορούμε να **στοιχίσουμε** στο κέντρο την εικόνα με `\begin{center}` και `\end{center}`

Σχήματα

Ένα απλό παράδειγμα:

```
\begin{figure}  
\begin{center}  
\includegraphics[width=22mm]{tux.png}  
\caption{Sponsored by Linuxteam.}  
\end{center}  
\end{figure}
```

παίρνουμε:

Figure: Sponsored by Linuxteam.

Αναφορές

Με τη χρήση του tag `\label{LabelName}` μπορούμε να κάνουμε **αναφορά** σε

- **figure**: βάζουμε το `\label{LabelName}` μεταξύ των `\begin{figure}` και `\end{figure}`
- **table**: βάζουμε το `\label{LabelName}` μεταξύ των `\begin{tabular}` και `\end{tabular}`
- **equation**: βάζουμε το `\label{LabelName}` μεταξύ των `\begin{equation}` και `\end{equation}`
- **section**: βάζουμε το `\label{LabelName}` μετά το `\Section{SectionName}`

Για να κάνουμε μια αναφορά, γράφουμε `\ref{LabelName}` μέσα στο κείμενο

Αναφορές

```
\documentclass[a4paper,11pt]{article}
\usepackage{graphicx}
\author{E.Spyrou}
\title{Minimalism}
\begin{document}
\maketitle
\tableofcontents
\section{\LaTeX{} presentation}\label{sec:latex-
pres}
In fig.\ref{fig:tux} we can see Tux. In Section
\ref{sec:last-sec} blah blah
\begin{figure}
\includegraphics[width=22mm]{tux.png}
\label{fig:tux}
\end{figure}
\section{Last Section}\label{sec:last-sec}
\end{document}
```

Βιβλιογραφία

Για να φτιάξουμε **σωστά** τη βιβλιογραφία:

- 1 Πρέπει να φτιάξουμε ένα νέο αρχείο π.χ. `myBibFile.bib`
- 2 Σε αυτό το αρχείο τοποθετούμε **προσεκτικά** τις αναφορές
  - Είτε από κάποιο μενού του editor, π.χ. για το Kile:
LaTeX→Bibliography
  - Είτε π.χ. από το Google Scholar
(<http://scholar.google.com>)
  - Είτε "με το χέρι" (προσοχή!)
- 3 Σε κάθε περίπτωση πρέπει κάποια **υποχρεωτικά** πεδία να είναι **συμπληρωμένα**, το πρώτο πεδίο θα περιέχει το **κλειδί**
- 4 Για να κάνουμε αναφορά, με `\cite{ }` και το **σωστό** κλειδί
- 5 Στο τέλος του `.tex` και **πριν** το `\end{document}` πρέπει να προσθέσουμε:

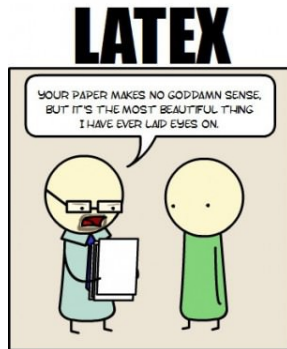
```
\bibliographystyle{plain}  
\bibliography{myBibFile}
```

Βιβλιογραφία

Πώς κάνουμε **compile** τη βιβλιογραφία;

- 1 compile to .tex
- 2 compile to .bib (με το **BibTeX**)
- 3 **2 φορές** compile to .tex

Μια απλή αλήθεια

από: <http://9gag.com/gag/5705373>

Τι άλλο μπορώ να κάνω;

- Παρουσιάσεις, όπως αυτή, με το **Beamer**
- Απίστευτα σχήματα με το **Tikz**

Τι να διαβάσω;

- **Εξαιρετικό** βοήθημα είναι το :
Oetiker, Tobias, et al. "The not so short introduction to L^AT_EX2_ε."
`tobi.oetiker.ch/lshort/lshort.pdf`
- Στο Web υπάρχουν **πάρα πολλά** wikis, forums, tutorials κλπ